

SZÉKELY KÖNYVTÁR

НҢҢМДЖО 0301

SOÓS AMÁLIA AJÁNlja SZÉKELY JÁNOS A NYUGATI HADTEST CÍMŰ KÖTETÉT

Székely János prózai főművének tekintett kötetéről, *A nyugati hadtestről* első megjelenése óta sokat írtak már. Az elmúlt évben két újabb kiadásáról is tudunk (az itt hivatkozott kiadás mellett a Partvonal Kiadónál is megjelent). A kifinomult, ugyanakkor körmönfont, minden precíz műfaji meghatározás alól éppen csak kicsusszanó szövegek stiláris elemzésére itt most nem vállalkozom. Inkább arról a súlyos gondolati tartalomról, emberi és erkölcsi üzenetről kívánok szólni, ami miatt a művet néha moralizálónak tekintik. Az öt páros történetből álló kisregény, amelynek minden második része inkább lírai hangvételű, a kadétiskola és a második világháború tanulságainak, borzalmainak egyéni és csoportos tapasztalatait ecseteli oly módon, hogy a háttérben mindig ott lebeg az emberi lét mélyen erkölcsi dimenziója. Székely az erkölcsi dilemmák megoldását, a jó és rossz kérdéseinek eldöntését nem hagyja teljes mértékben az olvasóra; szemléletesen, precíz figyelemmel megragadott részletábrázolásait mindvégig az értelmezés, önelemzés, erkölcsi megítélés kíséri. Talán nem is a feltett moralizáló szándék folyománya, inkább az írónak saját lelkiismeretével való szembenézése mindez. Olykor-olykor direkt módon szól az olvasóhoz (lásd. „önök mit tettek volna?”, „gondolják meg, kérem”, „mondják meg, kérem, hogy lehet ez?”), a megszólítások pedig közvetlenül avatnak be a történetbe: az elbeszélte helyzetekben megfogalmazódó mondanivaló, a dilemma, a gyötrődés már nemcsak az írónak, hanem olvasójának is *személyes* ügye lesz. Mindenik történet-páros súlyos, az erkölcsösség, az emberség mértékére rákérdező, mondhatnánk filozofikus mondanivalót hordoz. Ahol hatalom van, ott mindig jelen van a hatalommal való visszaélés is. Ahol intézmény van, ott szabályzat is van, ezáltal tehát személytelen (?) a felelősség. Ahol a hierarchia és a parancsok uralkodnak, ott nem az egyéni választás irányítja a cselekedeteket. Mi lesz a lét határhelyezeteiben, a háború abszurdításában jónak és rossznak, életnek-halálnak erkölcsi mércéje? Hogyan menthető meg az egyéni, belső szabadság, az embernek talán ez a leghumánusabb dimenziója? Hol van az egyensúly szolgálati kötelesség és empátia, elkerülhetetlen bűn és felelősség, a parancsok minden körülmények közti vak végrehajtása és a lázadás, a sorsszerűség és a szabadság között? *A nyugati hadtest* személyes vallomás arról, hogy miként lehet a háború embertelen, értelmetlen, félelem által kormányozott világát, a legnagyobb sorstragédiát (ad hoc vagy utólag) valamiféle lelki nyereséggé kovácsolni, de közben mindvégig érezzük: nincs ennél keserűbb felismerés.

www.szekelykonyvtar.ro

facebook.com/szekelykonyvtar